

2023-10-09 Nr. NV-2442

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1299, TAP-23-1298, TAP—23-1297, TAP-23-1296; TAIS: 23-12673(2), 23-14029, 23-12671(2), 23-12674(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 IR 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 20, 35, 67 IR 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2006 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XIII-2895 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	<i>Vidaus reikalų ministerija</i>	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įsigaliojus naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymą bei praktikoje pradėjus taikyti naują vietos savivaldos modelį, išaiškėjo teisinio reglamentavimo trūkumai. Teikiamų teisės aktų projektų tikslas - spręsti praktikoje paaikšėjusias naujo vietos savivaldos modelio problemas: aiškiau atskirti savivaldybių institucijų kompetencijas, aiškiau reglamentuoti savivaldybės komitetų ir komisijų darbą, įtraukti į Etikos ir Antikorupcijos komisijas visuomenės atstovus, spręsti su mero pavadavimu, vicemerų paskyrimu susijusias problemas, sudaryti prielaidas didesniai savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumui.

Savivaldybės infrastruktūros plėtros įstatymu siekiama pavesti savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms atlikti infrastruktūros plėtros organizatoriaus parengtos savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos patikrinimą ir parengti išvadą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – VSĮ projektas) **siūloma nustatyti, kad:**

- meras prisiekia gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją.
- išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių nustatymo priėmimas mero teikimu.
- išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijų įgyvendinimas įstatymų nustatyta tvarka.
- sprendimas dėl savivaldybės tarybos nario komandiruotės priimamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka

- savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių komiteto ar komisijų narių balsų dauguma, o jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“ ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą reglamento nustatyta tvarka.
- Etikos komisijoje ir Antikorupcijos komisijoje seniūnaičiai arba seniūnaičiai ir visuomenės atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 komisijos narių.
- savivaldybės tarybos sudaromos komisijos pirmininku tarybos sprendimu skiriamas tik nepriekaištingos reputacijos, kaip ji yra apibrėžta šio įstatymo 11 straipsnyje, tarybos narys.
- meras organizuoja savivaldybės biudžeto sudarymą ir valdymą.
- meras suteikia atostogas ir siunčia į komandiruotes ir kitus mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus.
- administracijos direktorius atlieka ir kitas šiame ir kituose įstatymuose nustatytas funkcijas (funkcijų sąrašas nėra baigtinis).
- meras įgaliojimų vykdymui gali pasitelkti savivaldybės administraciją, o savivaldybės administracija padeda merui vykdyti jam pavestus įgaliojimus.
- meras turėtų pats spręsti dėl atostogų jam suteikimo; meras priima potvarkius dėl vykimo į komandiruotes.
- merą pavaduojantis vicemeras vykdo visus VSI ir kituose įstatymuose nustatytus mero įgaliojimus. Jeigu vicemeras nėra paskirtas arba vicemeras dėl pateisinamų priežasčių laikinai negali pavaduoti mero, merą šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais pavaduoja savivaldybės administracijos direktorius, t. y. kitas mero skiriamas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas.
- meras savivaldybės tarybai teikia kandidatūrą į vicemero pareigas, o jeigu savivaldybės taryba du kartus iš eilės nepritaria teikiamai kandidatūrai į vicemero pareigas arba šio klausimo nesvarsto, meras turi teisę savo sprendimu savivaldybės tarybai teiktą kandidatą paskirti vicemeru. Jeigu meras savivaldybės tarybai teikė skirtingų asmenų kandidatūras į vicemero pareigas, meras turi teisę savo sprendimu vicemeru paskirti pasirinktinai vieną iš savivaldybės tarybai teiktų kandidatų į vicemero pareigas.
- savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai) rengia savivaldybės tarybos sprendimų projektus ir vertina savivaldybės tarybos sprendimų projektų atitiktį VSI ir savivaldybės tarybos reglamente nustatytiems reikalavimams. Savivaldybės administracija padeda savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriui (-iams) įgyvendinti jam (jiems) pavestas funkcijas.

VSI projektu taip pat atlikti kiti redakcinio pobūdžio VSI pakeitimai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – **VSI pakeitimo įstatymo projektas**) projektu, siekiant užtikrinti tiek savivaldybės kontrolieriaus, tiek savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumą, siūloma nustatyti, kad:

- Kontrolės komitetas siūlytų savivaldybės tarybai priimti sprendimą skelbti konkursą į savivaldybės kontrolieriaus pareigas ar skirti savivaldybės kontrolierių antrai kadencijai be konkurso Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta tvarka, siūlytų savivaldybės tarybai skatinti savivaldybės kontrolierių už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka bei siūlytų savivaldybės tarybai atleisti savivaldybės kontrolierių, kai yra įstatymuose nurodyti atleidimo iš valstybės tarnybos pagrindai.
- vienu iš pretendentų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas konkurso komisijos narių skiriamas savivaldybių kontrolierius vienijančios asociacijos atstovas, o **VSI projektu** atsisakyti nuostatos, kad Kontrolės komitetas vertina atrinktus kandidatus į savivaldybės kontrolieriaus pareigas ir savivaldybės tarybai teikia savivaldybės kontrolieriaus kandidatūrą.

VSĮ projektą siūloma nustatyti, kad

- savivaldybės kontrolierius sprendžia su juo pačiu susijusius einamuosius vidaus administravimo klausimus.
- veiklos plano projektą savivaldybės kontrolierius pateikia Kontrolės komitetui.
- savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos atlieka ir vertinimus, apimančius specialių tikslinių kontrolės užduočių vykdymą, pavyzdžiui, savivaldybės finansinės būklės ir galimybių skolintis ar teikti garantijas išvadų teikimas, arba konkrečios užduoties vykdymą.
- numatyti išimtį, kad meras teikia savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų, išskyrus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų, nuostatus ir darbo užmokesčio fondą.

Siūloma atsisakyti pareigos vidaus auditoriams atlikto audito ataskaitas pateikti savivaldybės tarybai.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – **SIPĮ projektas**) projektą siūloma nustatyti, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitą tikrina ir išvadą dėl jos pateikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

VSĮ projektą siūloma savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pavesti atlikti naują funkciją – rengti ir savivaldybės tarybai teikti išvadą dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūloma numatyti, kad VSĮ nuostatos (išskyrus 6 ir 19 straipsnius), įsigaliojusių 2023 m. lapkričio 1 d., VSĮ 6 ir 19 straipsniai įsigaliojusių 2024 m. sausio 1 d. SIPĮ ir VSĮ pakeitimo įstatymo nuostatos įsigaliojusių 2024 m. sausio 1 d.

Įstatymams įgyvendinti savivaldybių tarybos turės keisti reglamentus.

Dėl lėšų įgyvendinimui: aiškinamajame rašte nurodyta, kad įstatymų projektams įgyvendinti valstybės ar savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės fondų lėšų nereikės.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymų projektai teikti derinti Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo ir Teisingumo ministerijoms, Vyriausybės atstovų įstaigai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Savivaldybių kontrolierių asociacijai. Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymų projektų neturėjo.

Įstatymų projektai patikslinti pagal Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Vyriausybės atstovų įstaigos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Savivaldybių kontrolierių asociacijos, Joniškio rajono savivaldybės mero, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pastabas ir pasiūlymus. Dėl pastabų, kurių nepavyko suderinti, parengta derinimo pažyma.

Teisingumo ministerijos siūlymu projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri pastabų ar pasiūlymų dėl Įstatymų projektų neturėjo.

Derinimo pažymoje Aplinkos ministerijos pastabos dėl sąvokų suderinimo, dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos funkcijų atskyrimo; Energetikos ministerijos, AB „Energinės skirstymo operatorius“ ir AB „Litgrid“ dėl sprendimų priėmimo dėl galimybės pasinaudoti valstybine žeme įgyvendinant Energetikos infrastruktūros projektus; LSA dėl

savivaldybės kontrolieriaus atostogų, komandiruočių ir t.t., dėl auditorių statuso pakeitimo susiejimo su Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis; Kauno miesto, Šiaulių miesto, Panevėžio miesto savivaldybių merų ir Druskininkų savivaldybės vicemero dėl merų darbo organizavimo, dėl savivaldybės tarybos nario atlyginimo mažinimo kriterijų nustatymo, dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo; Vilniaus miesto savivaldybės administracijos dėl savivaldybės tarybos komisijų sudarymo; Joniškio rajono savivaldybės mero dėl savivaldybės tarybos sudaromų komisijų pirmininkų.

2023-10-09 vyko pasitarimas su VRM, VMS ir LRVK atstovais.

Teisės grupės pastabos pateiktos išvadoje Nr. NV-2428.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

VSI projektas įtrauktas į Seimo sesijos rudens darbų programą (spalis).

PAŽYMĄ PARENGĖ